

Motion till riksdagen 2009/10:N480

av **Per Bolund m.fl. (mp)**

Förbud mot uranbrytning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av minerallagen (1991:45) som tydligt förbjuder uranbrytning i Sverige.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av minerallagen (1991:45) som tydligt förbjuder prospektering efter uran i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kommunernas ställning vid beslut om prospekterings-tillstånd behöver stärkas.

Motivering

I början på denna mandatperiod lade Miljöpartiet de gröna fram en motion med förslag till förbud mot uranbrytning och prospektering efter uran i Sverige. Vi lägger nu fram en motion med samma krav.

Samma förslag bör normalt inte lämnas två gånger under samma mandatperiod. Detta fall är dock ett undantag. Majoritetens motivering för att avslå motionen har nämligen visat sig bygga på en missuppfattning.

I riksdagsdebatten den 28 mars 2007 om vår förra motion hävdade samtliga deltagande ledamöter från regeringspartierna att det inte är aktuellt med uranbrytning i Sverige. Moderaten Staffan Anger upprepade gång på gång: ”Vi kan bara konstatera att uranbrytning i Sverige inte är aktuell” (t.ex. i anförande 171). I en senare replik (anförande 179) sade moderaten Staffan Anger: ”Det är fullt klart ... att gruvföretag som kommer till Sverige och ska börja prospektera inte har någon möjlighet att få starta produktion i en gruva med uran.” Kristdemokraten Mikael Oscarsson fyllde på: ”Det är också viktigt att notera att Kristdemokraterna och regeringen konstaterar att någon uranbrytning inte är aktuell” (anförande 193). Även centerpartisten Åke Sandström sade: ”Som det sagts här av tidigare talare, utskottet konstaterar att

Fel! Okänt namn på

det inte är aktuellt med någon uranbrytning i vårt land” (anförande 180). Å andra sidan visste Sandström också att ”Regeringen har sagt att det inte är aktuellt att ta några nya kärnkraftverk i drift. Så den frågan är absolut inte aktuell” (anförande 188).

Det är bara att konstatera att det de borgerliga ledamöterna då trodde absolut inte var möjligt nu drygt två år senare har blivit verklighet.

Regeringen har som bekant i överenskommelse och proposition till riksdag välkomnat nya kärnkraftverk. Och nyligen gick statsminister Fredrik Reinfeldt (M) ut och öppnade för uranbrytning i Sverige. På fråga om uranbrytning i Sverige sade statsministern i en tv-intervju i slutet av september att ”förlängs då kärnkraftsparentesen så kan det vara intressant att också titta på urantillgångar” och vidare att ”jag tycker att det är logiskt givet att man förlänger kärnkraftsparentesen att man inte utesluter det [uranbrytning i Sverige]”. http://svtplay.se/v/1707060/mittnytt/reinfeldt_uran-positiv.

Uttalandet har allmänt tolkats innebära att statsministern öppnar för uranbrytning. Uttalandet innebär åtminstone att man inte längre kan påstå att det inte är relevant att diskutera en lagändring med motiveringen att ”uranbrytning inte är aktuell”.

Statsministerns argumentering är också värd att notera. Han säger att i och med att vi nu kommer att driva kärnkraft vidare under en förutsebar framtid är det logiskt att vi också bryter uran i Sverige. Man kan befara att hans och regeringens inställning kan komma att påverka en kommande miljöprövning. Det finns en risk att myndigheterna ställer sig frågan ”givet att uranbrytning bör komma till stånd, hur ska den bedrivas på bästa möjliga sätt?” i stället för ”bör uranbrytning tillåtas?”

I dagsläget finns enligt uppgifter i medier prospekteringsföretag verksamma i vårt land som är helt övertygade om att uranbrytning kommer att komma till stånd här.

Denna situation är inte hållbar. Det är inte bra näringspolitik att locka utländska företag att komma hit och göra investeringar och undersökningar genom att inge dem falska förhoppningar. Det är inte bra från demokratisynpunkt att försöka lugna oroliga medborgare genom att ge dem felaktiga försäkringar.

Uranbrytning medför, som även medgavs av företrädarna för regeringspartierna i debatten i riksdagen i mars 2007, miljöproblem som vi inte vill ha i vårt land. Vi nämner bara ett av dem här. 85 procent av den radioaktivitet som finns i malmen lämnas kvar som gruvavfall. Det är då i en form som gör radioaktiviteten (och tungmetaller) mycket mer lättspredd än i urberget. Det radioaktiva avfallet och tungmetallerna måste tas om hand på ett säkert sätt under tusentals år, långt efter det att de nya kärnkraftverk som regeringen Reinfeldt vill att vi ska investera i har tjänat ut.

Det är ett arv som Miljöpartiet inte vill lämna till framtiden.

Vi anser att det behövs ett lagstadgat förbud mot uranbrytning. Det skapar tydlighet för både näringsliv och medborgare. Som en naturlig följd bör också prospektering efter uran förbjudas.

I vår förra motion föreslog Miljöpartiet även att kommunalt medgivande skulle behövas för undersökningstillstånd. Utvecklingen har sedan riksdagen

Fel! Okänt namn på

avfärdade detta förslag visat att detta är en nödvändig reform. Det finns flera fall som har visat att kommunens ställning i fråga om prospektering är för svag. Det är fullt klart att kommunens ställning vid beslut om undersökningstillstånd behöver stärkas. Vi lägger nu ett mjukare förslag på denna punkt än förra gången. Vi specificerar inte hur det ska gå till eller vilken lag som ska ändras. Riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening att kommunens ställning vid beslut om undersökningstillstånd behöver stärkas.

Vi vill inte här upprepa vår tidigare argumentation för förbudet mot uranbrytning, utan hänvisar till vår motion 2009/10:N315.

Stockholm den 6 oktober 2009

Per Bolund (mp)

Tina Ehn (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Karin Svensson Smith (mp)

Jan Lindholm (mp)